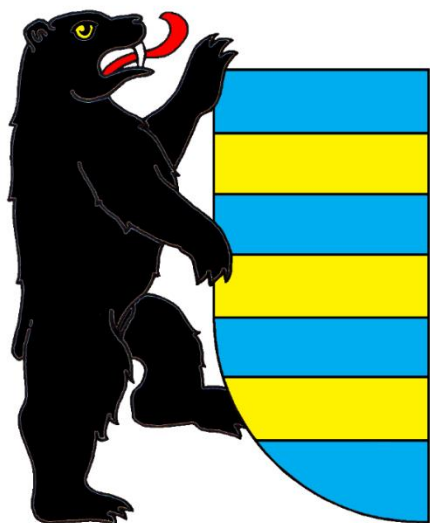

Ohlasy od Dřeva

neperiodický zpravodaj zastupitelstva obcí Horní Pěna a Malíkov nad Nežárkou

Číslo 4/2020

stránky obce: www.hornipena.cz

facebook: fb.me/obec.horni.pena

redakce: ohlasy@horni-pena.cz

registrace u Ministerstva kultury ČR, odbor médií a audiovizí v r. 2007 pod evidenčním číslem MK ČR E 18057

22. 12. 2020

Vážení spoluobčané, milí sousedé, přátelé,

nastává vánoční čas, dny pohody a odpočinku, které strávíme se svými blízkými. Končí rok, který byl pro nás všechny náročný a nebojíme se říci, že byl jiný, než jsme v loňském roce touto dobou očekávali. Jak sami vidíte, epidemiologická situace a nařízení vlády se mění každým dnem, což má vliv na život všech obyvatel.

Většina plánovaných a společenských akcí vzala tento rok za své a my jsme rádi alespoň za minimum, které se podařilo uskutečnit. Od posledního vydání se uskutečnily dětské rybářské závody pořádané SDH Horní Pěna, kde účast byla tradičně veliká a přálo nám i počasí.

Další novou a nevídanou akcí, kterou se podařilo uskutečnit, bylo venkovní promítání pod názvem Česká Kanada vypravuje, které proběhlo 21. srpna na návsi v Malíkově. Akce se velmi povedla a účast všechny překvapila, byla jedním slovem fenomenální. To bylo bohužel završení kulturně společenského života v letošním roce. Všem organizátorům, sponzorům a příznivcům bychom chtěli velmi poděkovat.

Přejdeme od kultury k informacím z úřadu. Od 2. listopadu obec provozuje Poštu Partner, kde najdete nejenom novou slečnu poštmistrovou, ale i postupně rozšiřovanou nabídku sortimentu i služeb. Například od 1. ledna 2021 bude fungovat pošta i jako klientské místo pro zdravotní pojišťovnu ministerstva vnitra a v následujících týdnech bude zprovozněn i prodej základních léčiv. Probíhá i jednání o rozšíření o služby Zásilkovny, a to buď formou obslužného místa na poště, anebo zásilkomatu.

Dále probíhá obnova stromové aleje mezi Horní Pěnou a Malíkovem, která byla zahájena již v loňském roce a na kterou obec měla kladné odezvy. Letos se nám totiž podařilo získat finanční příspěvek od nadace ČEZ. Další výsadbou bychom chtěli pokračovat i v budoucnu. Kromě těchto ovocných stromků bylo v našich obecních lesích vysázeno dalších 6000 stromů, převážně boroviček, které mají sloužit jako náhrada za kůrovcovou kalamitu. Na dalších oplocenkách se pilně pracuje.

Do vozového parku obce přibyla jednoosá vyvážedka dřeva, což nám umožňuje dále rozvíjet služby občanům.

Před dokončením je projekt na biologickou čističku v Malíkově, kde zároveň probíhá směna příslušných pozemků a další navazující agendy.

Současné jsou před dokončením projekty na odbahnění a revitalizaci hráze našeho obecního rybníka Krškovec. Doufáme, že se podaří získat dotaci a práce začnou v příštím roce.

Zároveň se konečně podařilo zahájit opravu hráze rybníka Dřevo, kde probíhá

výměna vypustního zařízení, celková oprava a rozšíření hráze, což jednoznačně přispěje ke zvýšení bezpečnosti občanů bydlících podél potoka. Na základě připomínek obce byl původní záměr opravy rozšířen o řadu bezpečnostních opatření a prvků.

Obci se v rámci scelování pozemků také podařilo získat park kolem požární nádrže i kapličku svatého Jiří, na které se v posledních desetiletích podepsal čas, a v rámci renovace obce bychom v brzké době chtěli začít s opravami.

Jedná se o poslední předvánoční číslo zpravodaje, proto Vám na závěr tohoto krátkého úvodníku přejeme jménem celého zastupitelstva krásné Vánoce a mnoho štěstí, a hlavně zdraví v roce budoucím.

Vladimír Šaman, starosta a Vladimír Hrdina, místostarosta

Informace z úřadu

Místní poplatky v roce 2021

Poplatek za odvoz domovního odpadu za 1 osobu s trvalým bydlištěm v obci Horní Pěna	500,00
Poplatek za odvoz domovního odpadu za rekreační objekt	700,00

Obec dává pro rok 2021 občanům opět možnost uhradit místní poplatky bezhotovostně na běžný účet obce Horní Pěna. Číslo běžného účtu obce je 257796227/0300. Do položky Variabilní symbol uveďte, prosím, číslo popisné. Do položky Předmět uveďte jméno, druh poplatku a počet osob, za které byl poplatek uhrazen.

Známka na odvoz odpadu Vám bude vydána po připsání úhrady na běžný účet obce. Vzhledem k tomu, že všechny platby jsou dohledatelné, není třeba se obávat, že Vaše platba bude připsána někomu jinému.

Místní poplatky můžete samozřejmě hradit i nadále v hotovosti do pokladny obce Horní Pěna nebo bezhotovostně kartou v kanceláři obecního úřadu.

Vodné pro rok 2021

Zastupitelstvo schválilo cenu vodného na rok 2021 ve výši 41,87 korun za m³.

Prodej dřeva

Obec Horní Pěna stále nabízí prodej palivového dřeva. Cena je 350 korun za m³. Také nabízíme možnost dovozu obecní vyvážecí.

Pošta Horní Pěna

Obec Horní Pěna nově spravuje Poštu Partner. Máme novou slečnu poštačku a otevírací doba zůstává stejná. Její přehled najdete v tabulce.

Na poště je také nově pobočka Balíkovny. Můžete si tam tak vyzvednout zásilku, kterou si objednáte přes internet.

Od 1. ledna 2021 bude pošta fungovat i jako klientské místo pro zdravotní pojišťovnu ministerstva vnitra (211) a v následujících týdnech bude zprovozněn i prodej základních léčiv. Další rozšiřování služeb bude následovat.

	Dopoledne	Odpoledne
Pondělí		14:00 - 17:00
Úterý	07:30 - 10:30	
Středa		14:00 - 17:00
Čtvrtek	07:30 - 10:30	
Pátek	07:30 - 10:30	
Sobota	Zavřeno	
Neděle	Zavřeno	

Sběrný dvůr

Sběrný dvůr je od 1. prosince 2020 do 31. března 2021 uzavřen. Potřebujete-li nutně uložit objemný odpad, domluvte se s panem Rejtharem na tel. čísle 602 240 054. Brána dvora bude uzamčena a žádáme, abyste odpad nenechávali před branou, sběrný dvůr je monitorován kamerovým systémem.

Děkujeme za pochopení

HARMONOGRAM SVOZU SEPAROVANÉHO ODPADU ROK 2021

leden únor březen duben květen červen červenec srpen září říjen listopad prosinec

PLAST každé pondělí v sudý týden

PAPÍR 12 9 9 6 4 1+29 27 24 21 19 16 14

SKLO 19 16 16 13 11 8 6 3+31 28 26 23 21

Výsadba stromové aleje mezi Horní Pěnou a Malíkovem nad Nežárkou

Jistě jste zaregistrovali novou výsadbu stromové aleje mezi Horní Pěnou a Malíkovem nad Nežárkou.

Nové stromy mají funkci nejenom estetickou, ale je třeba je chápat i jako příspěvek ke zlepšení životního prostředí a našeho bezprostředního okolí. Obnovu stromové aleje z velké části podpořila Nadace ČEZ částkou 100 tisíc korun v rámci grantového programu Stromy.

Štědrý den v kostele

Půlnoční mše v kostele sv. Michaela Archanděla je kvůli pandemii koronaviru a současným protiepidemickým opatřením letos zrušená. Pan Jaroslav Kubát ale 24. prosince otevře kostel mezi 13.-15. hodinou, každý se tam za dodržování hygienických opatření bude moci přijít podívat a odnést si betlémské světlo.

O mši ale nepřijdete, bude se konat v pondělí 28. prosince 2020 od 16:30. Kdo se bude chtít mše zúčastnit, ať zavolá do pátku 25. prosince panu Kubátovi na telefonní číslo 728 517 852, bude omezená kapacita.

Farní charita Jindřichův Hradec obnovuje dočasnou službu pro seniory

S ohledem na aktuální situaci nabízí farní charita Jindřichův Hradec od středy 21. října 2020 seniorům ve věku 60+ v rámci obce s rozšířenou působností Jindřichův Hradec nákup základních potravin, drogerie a vyzvednutí léků. Služba je všem seniorům poskytnuta zdarma, klienti hradí pouze nákup požadovaného zboží.

Od pondělí do pátku mezi 8.-15. hodinou můžete zavolat na telefonní číslo 731 402 982.

Knihobudka

V říjnu začala v naší obci fungovat knihobudka vedle autobusové zastávky v bývalé telefonní budce.

Pro ty, kteří knihobudku neznají, malé vysvětlení. Knihobudka slouží k bezplatné výměně knih. Máte doma knihy, které už nechcete číst? Pak je můžete dát buď knihovnici pí. Andrejchové do knihovny či donést přímo domů, nebo můžete tyto knihy vložit do naší nové knihobudky. A někdo jiný, komu se líbí, si je vezme. Není podmínkou za odebrané knihy dávat jiné.

Do knihobudky budou také vloženy vyřazené knihy z naší obecní knihovny. Věřím, že čtenářům se bude tato výměna knih líbit a že v knihobudce objeví knihy pro sebe „na míru.“

Poslední vypůjčení v tomto roce proběhlo 17. prosince 2020. Pokud to epidemiologická situace dovolí, bude znovu obnoveno 7. ledna 2021. Případné otázky směřujte na knihovnici pí. Andrejchovou na telefonu 728 675 347.

Hana Andrejchová, knihovnice

Víte kde je Augstein?

Nedaleko Malíkova nad Nežárkou se v jednom lesíku nachází Augstein. Jeho název znamená kámen na nivě, místní lidé takto nazývají zdejší louku.

Augstein je velký žulový blok, který volně sedí na dalších dvou balvanech. O něm vypráví následující pověst.

Jedné černočerné noci si chtěl na témže místě, kde se nyní Augstein nachází, vystavět čert svůj kostel. Rychle nanosil kameny a začal je spojovat. Měl naspěch, protože kdyby byl před prvním zakokrháním kohouta se svojí čertovskou stavbou hotov, připadly by mu všechny duše z Malíkova i z okolních vsí.

Již vše téměř dokončil a na malém prstu nesl poslední kámen. Tu zakokrhal v Dolním Žďáru kohout. Čerta se zmocnil zuřivý hněv, protože jeho veškerý spěch i námaha byly marné a on se s nepořízenou musel vrátit zpět do pekelné říše.

Ve zlosti mrštil posledním kamenem do své stavby, ta se rozpadla. Kámen ale zůstal nahoře ležet. To je dnešní Augstein.

Lidé říkají, že kameny pod ním pomalu klesají do země. Až jednou zapadnou tak hluboko, že se Augstein dotkne země, nastane Poslední soud.

Jungbauer Gustav, Bohmerwald-sagen, Jena 1924, s. 115/16 cituje, že pověst převzal od: Lache J. F. Sagen der Heimat. (Beiträge zur Heimatskunde des deutschen Siedlungsgebietes des Bezirkes Neuhaus). 2. Heft. Neubistritz 1921.

Jaroslav Kubát

Zrnko historie o rybníku zvaném Dřevo

Roku 1800 byla postavena nová hranice (výpust) podle tehdejších zvyklostí, tj. měla již dvě poschodí z dubového materiálu a menším kamením byla vyplněna. V témže roce byl udělán nový splav. V roce 1808 se sesul předek hlavní trouby a oprava stála 17 zlatých. Roku 1821 byly položeny dva hlavní spodní prahy do splavu. Pro doplnění dodávám, že rybník měl dva splavy (bezpečnostní přelivy). Roku 1935 byl opraven bezpečnostní přeliv do dnešní podoby. Dřevo v 19. století bylo známo tím, že se v něm vyskytovaly velké kameny, což dokazuje i dnešní doba. O tom pojednává prosba hradeckého purkmistra z roku 1878, který žádal správu velkostatku, jestli by si Hradecké město mohlo v rybníce brát kamenné krychle na dlažbu. Konšelům se dostalo odpovědi: „Níže psaný vrchní úřad zdejšího velkostatku mile rád k tomu své povolení dá, aby z Pěněnského panského rybníka kamen k zhotovení krychlů na dlažbu brán, žádá jen tolik, aby jámy zaházeny byly.“

Dalším důležitým historickým milníkem rybníka byla tzv. normace, která úředně stanovovala nejvyšší přípustnou hladinu rybníka. První normace proběhla roku 1879 a fixní bod, tj. značka označující maximální napnutí rybníka, byl zaražen do skály. Fixní bodem byla železná skoba. O této normaci se zachovala zmínka: „Dne 29.máje byla ustanovena hraniční komise s vyzváním, aby vyslanec velkostatku dlouhou železnou plochou šínu neb ráf (kramly), kameníka a 2 úředníky pohotově měl, která by pak jako znamení k držení výše vody do skály zadlabána a sírou zalita byla.“ Tento značící bod ve skále dlouho nevydržel. Skoba byla ze skály odtrhnuta a již se nikdy a nikde nedohledala. I z této neblahé skutečnosti byla na 27.7.1886 svolána nová komise, která stanovila nový fixní bod a její výšku nechala do skály roku 1887 vytesat. Po důkladnějším ohledání skaliska při pravé straně hráze, lze normační znamení najít i v dnešní době.

Z rybníka se také vozil led za úplatu 10 kop grošů do sklepů nedaleké mlékárny v Horní Pěně. Peníze se posílaly do kasy pro chudé.

Výlovy rybníka

Roku 1565 sloven Pěněnský . Vydal džberů 34, kdy vycházelo na džber 47 kaprů míň víc. Hodnota vylovených ryb byla 48 kop zlatých a 18 grošů (1 džber vodňanský = 66 kg ryb).

V roce 1572 loven ve středu po sv. Voršile. Násady měl 70 kop a vyloveno bylo 50 džberů, kdy na džber vzcházelo 54 kusů. Prodáno bylo 45 džberů. Štik větších i menších vyloveno a do sádek posláno 5 kop a 20 kusů, okounů k zámku posláno 1a půl kopy a též do sádek poslány 3 vědra běle.

Roku 1584 vydal 54 džberů po 62 kaprech na džber a roku 1596 z 60 kop nasazené výmětě na tři tepla, vyloveno 54 džberů po 62 kaprech na džber.

Roku 1941 se vylovilo z Pěněnského rybníka 98,4 q kapra tržního, 12,5 q lína tržního, štiky vážné vyloveno 6,7 q a candáta 0,3 q. V dnešní době se loví cca 800 q všech ryb dohromady.

Na obrázku se nachází tzv. vazba nebo také hranice, která sloužila k vypouštění rybníka (tato konkrétní fotografie je z rybníka Ratmírovský). Stejná hranice se nacházela i na Pěněnském rybníce. O takovou vazbu se museli baštýřové a rybníční hlídači s pokorou a zodpovědností starat, a to hlavně v zimě, kdy jí museli každý den vysekat z ledového spáru. Dnešní podoba hlavní výpusti je z přelomu 19. a 20. století, kdy byla zhotovena za hraběte Evžena Černína.

Na konci poutě historickým „zrnkem“ o rybníku zvaném Dřevo si dovoluji s velkou pokorou ocitovat jedno příkázání o rybnících, které sepsal velký rybníkář a lesník Theodor Mokřý, když byl pozván na exkurzi na zdejší rybníky roku 1928: „Ruku v ruce s techniky a všemi, již bdí nad zákony vlasti a steskům Tvým bez újmy dobra odpomoci dovedou, staň se apoštolem rybníků a kaž svému okolí o veliké jich důležitosti a užitečnosti, budiž pak sám ochráncem jich, jakož stal si spojencem lesníka na ochranu lesa svého“.

Dle archivních pramenů sepsal Michal Kotyza, baštýř na Pěněnském rybníce v letech 2002-2010.

Aktuální oprava hráze rybníka Dřevo:

SDH Horní Pěna

Vážení spoluobčané, rádi bychom Vás touto cestou informovali o aktivitách našeho sboru v posledních měsících. Jak víte, kvůli situaci kolem koronaviru, se zrušilo hned několik akcí, jako například Michalské slavnosti. Některé akce jsme ale stihli uspořádat.

Dětské rybářské závody

I v této nelehké době se nám na začátku srpna podařilo zorganizovat dětské rybářské závody. Účast dětí byla hojná a všechny se dobře bavily. Nachytaly spousty ryb a přálo nám i počasí. Bohatý program s rybářskou tematikou jsme připravili také pro nejmenší. Pro všechny jsme zajistili občerstvení a hudbou nás doprovázel tradičně Michal Žoudlík, za což mu moc děkujeme.

Vrcholem celé akce byla doplňková soutěž pro dospělé, kdy se účastníci snažili přejít rybník po laně tam a zpět. Málokdo skončil suchý, ale vítěz si odnesl sud piva.

Povolání zásahové jednotky

Ke konci srpna byla naše zásahová jednotka povolána k zásahu. Celkem osm našich hasičů odstraňovalo padlé stromy přes cestu.

Dalším zásahem bylo odstranění nebezpečného bodavého hmyzu.

Výlov Kačleháčku

V sobotu 31. října 2020 se konal tradiční výlov Kačleháčku. I přes nepřízeň počasí se výlov vydařil. A jak už tradičně, následoval prodej ryb našim spoluobčanům.

Sběr elektroodpadu, železného šrotu a nebezpečných látek

Poslední listopadový víkend jsme se společně s naší obcí postarali o sběr elektroodpadu, nebezpečných látek a železného šrotu v Horní Pěně a v Malíkově nad Nežárkou. Sběr probíhal od rána do odpoledních hodin.

Výlov rybníčku na Kačležské

Poslední letošní akcí byl výlov rybníčku na Kačležské. Vylovila se násada ryb, která se zakomorovala na další rok. Rybníček jsme nenapouštěli kvůli jeho údržbě.

Hasičský ples

Je nám líto, ale kvůli pandemii koronaviru jsme byli nuceni zrušit tradiční hasičský ples, který byl jako každý rok plánovaný na leden. Budeme doufat, že příští rok se situace zklidní a společně si budeme moci užít spoustu akcí jako předchozí roky.

Nezbývá než Vám za celý hasičský sbor popřát hezké vánoční svátky, hodně zdraví a šťastný nový rok! Budeme se na vás těšit v příštím roce.

Za SDH Václav Švíka

Myslivecký spolek Hájky Horní Pěna

Vážení spoluobčané,

dovolte mi několik málo informací z dění v Mysliveckém spolku Hájky Horní Pěna v roce 2020. V našem Mysliveckém spolku se v průběhu roku uskutečnilo jen několik málo akcí.

Pěněnský dvojboj

Jako tradičně jsme pořádali střeleckou soutěž, takzvaný Pěněnský dvojboj. Ten se skládá ze střelby z malorážky na střelnici v Horní Pěně a z brokových střelb na střelnici Fedrpuš. Účast na této soutěži byla obdobná jako v předchozích letech.

Barvářské zkoušky a zkoušky vloh ohařů a ostatních plemen

Na požádání Okresního mysliveckého spolku jsme u nás pořádali dvě kynologické akce, a to barvářské zkoušky a zkoušky vloh ohařů a ostatních plemen. Na barvářských zkouškách byl náš spolek zastoupen dvěma vůdci, a to J. Turínem ml., který vedl fenu českého fouska a fenu foxteriera hladkosrstého, a R. Bejblem, který vedl fenu foxteriera hladkosrstého. Ti v konkurenci dvanácti psů uspěli, a získali tak potřebnou kvalifikaci pro dosled spárkaté zvěře.

Na zkouškách vloh bohužel nevedl z našeho spolku nikdo. OMS J. Hradec jsme byli požádáni, abychom uspořádali barvářské zkoušky a podzimní zkoušky ohařů a ostatních plemen i v příštím roce.

Svatohubertská mše a poslední leč

Bohužel jsme museli z důvodu vládních opatření v boji s nákazou COVID-19 zrušit již tradiční Svatohubertskou mši, která byla plánovaná na 24. října 2020. V letošním roce jsme se rozhodli, že nebudeme pořádat ani již tradiční poslední leč. Nad pořádáním akcí v příštím roce se musíme teprve zamyslet.

Za myslivecký spolek Hájký Horní Pěna Vám všem přeji klidné prožití zbytku roku, krásné a spokojené Vánoce, a hlavně všem hodně zdraví.

Jaroslav Turín ml.

SDH Malíkov nad Nežárkou

Vážení spoluobčané,

I když nám letošní rok na pořádání společenských akcí příliš nepřál, užili jsme si v Malíkově nad Nežárkou alespoň promítání letního kina pod širým nebem, které se moc vydařilo. Děkujeme za přízeň všem spoluorganizátorům i všem, kteří se zúčastnili.

Přejeme Vám, ať prožijete klidné svátky s rodinou a hodně štěstí, a hlavně zdraví v novém roce. Doufáme, že situace ohledně pandemie se co nejdříve uklidní a příští rok se budeme moc opět společně setkávat.

Rudolf Žáček

SRPNOVÉ PROMÍTÁNÍ V MALÍKOVĚ NAD NEŽÁRKOU

V pátek 21. srpna se na návsi v Malíkově nad Nežárkou sešly více než dvě stovky diváků – místních Malíkovských, sousedů z okolních vsí a příznivců našeho kraje. Všichni společně shlédli za krásného srpnového večera pod hvězdnou oblohou promítání filmu Česká Kanada vypravuje, vyslechli besedu s jeho tvůrci a krátké slovo o historii Malíkova.

V autentickém prostředí naší vesnické památkové zóny si tak mohli užít promítání unikátního filmového příběhu o krajině, která nás obklopuje, i setkání s přáteli a známými.

Celá akce včetně přípravy zázemí pro její konání byla uskutečněna především díky profesionálnímu přístupu vedení obce Horní Pěna a členů SDH Malíkov nad Nežárkou. Poděkování tedy patří Obci Horní Pěna, která celou akci finančně podpořila a sboru dobrovolných hasičů

Malíkov nad Nežárkou, který připravil občerstvení pro návštěvníky. Elektřinu pro akci laskavě poskytla rodina Šenkýřova.

Štěpánka Běhalová

TRADIČNÍ BETLÉM V MALÍKOVĚ NAD NEŽÁRKOU

Již od první adventní neděle stojí v Malíkově nad Nežárkou u kaple Panny Marie Loretánské tradiční betlém, který připravili Malíkovští pro potěchu svou i pro potěchu všech příchozích.

Letošní stavbu betlému, jehož figury připravil Zdeněk Jedlinský, provedli členové Sboru dobrovolných hasičů Malíkov nad Nežárkou spolu s občany obce. Událost se musela letos vzhledem k omezením v souvislosti s pandemií COVID-19 obejít bez společného setkání občanů, kterým se v Malíkově v posledních letech u nově postaveného betlému zahajuje doba adventu.

Neuskutečnil se ani tradiční koncert v kapli, letos nově doplněné papírovým

vystříhaným betlémem, který připravily Eliška a Hana Šenkýřovy. Přesto se můžete při vánoční procházce potěšit osvětlenou betlémskou scénou.

Štěpánka Běhalová

Mateřská škola Horní Pěna

Na začátku školního roku jsme v mateřské škole přivítali několik nových malých kamarádů. Tento důležitý životní krok zvládly děti dobře a už se aktivně zapojují do dění v naší škole.

Pěkné zářijové počasí nám umožnilo trávit s dětmi hodně času venku. Některé naše činnosti jsme mohli realizovat i na nově opravené terase školy. O letních prázdninách zde byla položena nová dlažba a okolí bylo upraveno. Tyto úpravy zajistil obecní úřad, kterému tímto děkujeme.

Soutěž O nejkrásnější dýni

V současné době se i naší školy dotýkají různá omezení. Kromě nezbytných mimořádných opatření se nás také týká zákaz pořádání mimoškolních akcí, proto se letos nekonala tradiční podzimní dílna, ani vánoční besídka.

Jelikož ale víme, že děti s rodiči rádi tvoří i doma, rozhodli jsme se vyhlásit školní soutěž O nejkrásnější dýni. Mile nás překvapilo, že se do této soutěže zapojilo 24 dětí s rodiči. Zadání soutěže bylo jednoduché – ozdobit jakýmkoliv způsobem dýni a přinést jí do školky. Všechny dýně byly umístěny před budovou školy, kde si je bylo možné prohlédnout.

Velmi oceňujeme kreativitu a zaujetí, s jakým se všichni účastníci do tvoření pustili. Rozhodnout o vítězi soutěže bylo těžké, rozhodly hlasy dětí a rodičů a v pátek 23. října jsme slavnostně vyhlásili pět vítězů. Některé z nejúspěšnějších dýní jsou na fotografiích.

Za mateřkou školu Vám přejeme veselé Vánoce, a hlavně hodně zdraví v novém roce.

Hana Koudelková

Mor pod kontrolou státu?

Vracíme se dnes dalším pokračováním k dějinám morových nákaz. Naše vyprávění jsme v 16. čísle Zpravodaje opustili na konci sedmdesátých let 17. století, kdy přišla první skutečně úředně a vědecky předvídaná, popisovaná, a se střídavými úspěchy zvládaná, morová epidemie.

Koncem roku 1677 se objevily informace o výskytu moru v polsko-litevské unii. Česká dvorská kancelář reagovala velmi rázně a přikázala uzavřít hranice s Polskem. Radní Starého Města pražského, sousedícího s Židovským městem, zakázali vpouštět židovské obchodníky a uprchlíky z Polska na své území. Opatření však nepřinesla očekávaný výsledek a mor se přes všechnu opatrnost postupně rozšiřoval i na Moravě či v Rakousku, a tak následovalo uzavření silnic spojujících česká, rakouská a moravská města. Šíření moru to poněkud zpomalilo, ale v žádném případě nezastavilo.

Praha se však na nějakou dobu přestala bát. Nejvyšší purkrabí Bernard Ignác z Martinic svolal odbornou lékařskou komisi, která potvrdila, že město je bezpečné a nákaza se nešíří. Toho využil císařský dvůr, který se rozhodl z už velmi nakažené Vídně uchýlit právě do Prahy. Stovky kočárů a nákladních vozů putovaly celý měsíc mezi Prahou a Vídní, císař Leopold I. s rodinou cestoval oklikou přes poutní místo Mariazell, kde prosil o odvrácení nebezpečí a navštívil další významná místa monarchie. 23. září 1679 vjel císař slavnostně do města, které se naplnilo dvorským ruchem. Nechyběly okázalé bohoslužby, plesy, opery, koncerty, vesměs skvělé příležitosti k nákaze. Na konci září se tudíž začali i v Praze objevovat první nemocní morem.

V Praze byla již v srpnu 1679 ustanovena takzvaná redukční komise, která sepisovala

seznamy obyvatel židovského města proslulého velmi špatnými hygienickými podmínkami a právem považovaného za největší nebezpečí. Ti, kdo zde neměli řádné bydliště, dostali rozkaz město opustit. Komise pracovala velmi důkladně, či spíše zdoluhavě, a tak byla pro jistotu vytvořena komise další jménem sanitní. Dvěma komisím trvala práce dvojnásobnou dobu, a tak až v únoru 1680 obdržela česká dvorská kancelář soupisy těch, které je třeba vystěhovat a návrhy dalších opatření.

Týkalo se to téměř třetiny obyvatel židovského města, tedy 1337 rodin. Do 13. dubna měli tito lidé opustit Prahu. Většinou neměli kam jít, a tak pro ně byly zbudovány provizorní ubikace v Libni. Ani to však nezabránilo, aby se mezi tím židovské město nestalo ohniskem epidemie. Nejprve se zvažovala naprostá izolace tohoto území, ale nakonec císař rozhodl všechny Židy z Prahy vystěhovat do Libně. Osud vyhnaných byl velmi tvrdý. Obyvatelé okolních obcí se jich pochopitelně báli, jakožto nositelů nákazy, nebyli ochotni jim dodávat životní potřeby, a tak nešťastníci hynuli nejen morem, ale i podvýživou či dokonce rukama vrahů, kteří se rozhodli sprovodit nebezpečné přenašeče ze světa.

Na rozdíl od různých komisí pracovaly výkonné úřady občas skutečně rychle, a tak již 3. října 1679 mohl panovník podepsat a zveřejnit Morový řád. Díky tomuto řádu byla ustanovena nová sanitární komise, jíž tvořili významní šlechtici, nejvyšší úředníci a lékařské kapacity. Komise rychle zprovoznila řadu nouzových špitálů a lazaretů za hradbami města a prozíravě nechala rozšířit stávající hřbitovy a zbudovat nové. Mimo jiné právě tehdy vznikly známé Olšanské hřbitovy kolem kostelíka sv. Rocha, protimorového patrona.

V každé městské části byl zřízen zkušební dům, kam byli sváženi podezřelí, aby se zjistilo, zda se v jejich případě skutečně jedná o mor či jinou nemoc. Všichni byli povinni hlásit okamžitě výskyt choroby. Na silnici před Prahu byly postaveny vojenské hlídky, které směly pouštět jen posly s penězi či korespondencí a vozy s nejnужnějším zbožím, které však muselo být úředně desinfikováno v takzvaných kontumačních stanicích.

Ve všech obcích byli ustanoveni direktori zdraví, jacísi zdravotní velitelé, jimž podléhali tzv. čtvrtní hejtmani, ošetřovatelé nemocných, nosiči mrtvol a hrobníci i další personál. Každý dům v karanténě dostal svého strážce, který dbal, aby nikdo nepovolaný nevstupoval a nevycházel. Obyvatelé domu mu ráno a večer házeli lístek se soupisem potřeb, které jim musel opatřit. Strážce se jej nesměl dotknout, jen si jej zdálky přečíst a zapamatovat si jeho obsah.

Direktor zdraví zodpovídal za převoz nemocných, za výživu těch, kteří byli izolováni v karanténě, za dodržování hygienického pořádku v ulicích a čištění domů po nakažených. Dbal i na to, aby zemřelí nebyli pohřbíváni na hřbitovech uvnitř města, ale zásadně mimo hradby. Pro lékaře, lékárníky, lazebníky a další zdravotní personál byl vydán zákaz odchodu z města. Nastoupili do stanovených lazaretů a špitálů. Stejně jako určená část řeholníků a dalšího duchovenstva. Tři fyzici kontrolovali sortiment pražských lékáren a dbali na včasné doplnění léků, které byly chudým dokonce distribuovány zdarma, na účet obce. Předepisovalo se užívání profylaktik, zvýšená osobní hygiena, ukázněný život a střídmost v jídle, vypuzení dobytka z obytných místností, kropení domů octem a vykuřování vonnými látkami.

Stát tedy dokázal zorganizovat včasné a důkladné přípravy, ale nákaza si přesto uměla najít cestu. Lidé v mnoha případech nemoc tajili. Nelíbilo se jim, že každý podezřelý je uvržen do karantény i s celou rodinou. Přišel o možnost provozovat řemeslo či obchod a dostal se často do velkých finančních obtíží. Musely být dokonce postaveny šibenice pro ty, kdo by nemocné skrývali. Lidé se snažili všemožným způsobem nařízením obcházet, a i to přineslo své špatné následky. Na podzim a začátkem zimy zemřelo v Praze na mor kolem 600 lidí. Přírůstky nemocných se začaly zvětšovat kolem Vánoc, a i když se v lednu 1680 zdálo, že nemoc polevuje, čekala Prahu „druhá vlna“, která teprve prověřila veškeré dosavadní přípravy.

K zesílení nákazy pravděpodobně přispělo karnevalové veselí před začátkem postu, a v dubnu 1680 mor udeřil plnou silou. Kdo měl možnost, město raději opustil. Bohatí měšťané a šlechtici odcházeli na svá venkovská sídla, své studenty poslali domů i řeholní komunity a semináře, vytratila se i většina vyššího duchovenstva a kupodivu i někteří lékaři. Útěk byl totiž jedinou spolehlivou „vakcínou“ a „lékem“.

Arcibiskup povolil i v postních dnech maso, jednak proto, aby se lidé posílili, ale i proto, že byl strach z ryb, neboť se říkalo, že někteří mrtví jsou házeni do Vltavy. Císař vytrval s částí dvora až do 19. května, kdy se s městem rozloučil. Den poté byly uzavřeny veškeré školy, přerušeny bohoslužby i kázání a vojsko, střežící město bylo převedeno z kasáren na ostrov Štvanici. Pražský hrad opustily nejvyšší úřady i soudy a odstěhovaly se do Plzně, Domažlic a Klatov, které byly nákazy ušetřeny. Většina státní agendy byla odročena a Pražský hrad uzavřen.

Město zažívalo skutečný „lockdown“, který ovšem nijak nezabránil tomu, aby do srpna zemřelo 9000 jeho obyvatel. Jeden přítomný popsal, že Praha v tu dobu působila jako větší vesnice. Přesto se však podařilo ve městě udržet fungující správu, nevypukly nepokoje, rabování, ani se nerozpadlo zásobování. Na rozdíl od středověku úřady skutečně měly situaci po celou dobu pod kontrolou, i když zabránit šíření nemoci příliš nedokázaly. Pozoruhodné však je, že ačkoliv byly ve městě všechny radovánky zakázány, táhly pravidelně davy k vojákům na ostrov Štvanici, kde městská rada neměla pravomoc nic zakazovat, a pořádaly se zde lidové veselice či strhující kázání vojenského kaplana z řádu jezuitů. O šíření moru zde tedy bylo dobře postaráno.

Epidemie vrcholila v červnu, v němž bylo napočítáno 2045 mrtvých. Nesměly se konat veřejné pohřby, jen osamělý kněz kropil svěcenou vodou těla nebožtíků ukládaná v noci do jam a tiše se nad nimi modlil. Od července začal počet nakažených a mrtvých klesat a koncem podzimu se situace postupně zlepšovala, takže nedlouho před Vánocemi mohly být obnoveny bohoslužby a kázání. Přesto se ojedinělé případy vyskytovaly ještě v lednu a únoru 1681, ale nákaza už neměla sílu se významněji šířit.

Již od října však městská rada vybízela k návratu úředníky a další významné instituce a šlechtice, neboť bez nich upadala řemesla i obchod a ve městě se šířila bída a hlad. Po Novém roce 1681 se skutečně činnost úřadů postupně obnovila a město se probouzelo z hrozné etapy zase k normálnějšímu životu. Ztratilo však celou jednu třetinu (přes 12 tisíc) svých obyvatel. Jezuité, nesoucí hlavní tíhu duchovní péče o nakažené, přišli o 43 mužů, vesměs dobrovolníků, kteří se sami přihlásili k službě nemocným. Naopak své starší a zasloužilé členy, jako Bohuslava Balbína, řád včas odeslal do bezpečí.

Přes všechna lékařská opatření uplatněná v Praze se tedy nepodařilo zabránit velkému počtu úmrtí a došlo ke skutečnému „promoření“ obyvatelstva, kdy si ti, kteří přežili, vybudovali imunitu, která je už chránila před dalšími vlnami nemoci. Mor na několik desetiletí téměř zmizel, aby se ještě jednou, naštěstí již naposledy, vrátil v letech 1713-1715.

Probošt Ivo Prokop

ZOO Na Hrádečku

Vážení spoluobčané,

vzhledem k tomu, že je naše zařízení součástí dění v naší malebné obci, rádi bychom se s vámi podělili o radostné události, které se nasčítaly během roku 2020. V tomto článku Vám totiž představíme letošní zvířecí přírůstky.

Měsíc únor byl na mláďata poměrně bohatý. Jako první přišla na svět lama krotká. Den po jejím narození nás čekalo dvojité překvapení u drápkatých opiček. Konkrétně u kosmanů běločelých. Koncem února přišla na svět dvě mláďata kosmana zakrslého. Tento

druh se řadí mezi jedny z nejmenších primátů vůbec a zároveň je nejmenší opicí světa.

V půli března na nás poprvé vykuknul z vaku klokan Bennettův. U vačnatců, jimiž jsou právě klokani, se březost a samotný porod téměř nedají zaznamenat. Takové mládě klokana je po narození velké zhruba 3 centimetry a jeho váha se pohybuje okolo 1 gramu. Malinký klokánek bezprostředně po narození musí překonat poměrně dlouhou cestu do matčina vaku. V tom mu napomáhají drobné dráčky na předních končetinách a částečně i to, že mu samice tím, jak se po porodu čistí, uhladí srst, a ono tak snáze vyšplhá až k cíli. Až po uplynutí zhruba 7 měsíců od narození začíná mládě vykukovat z vaku ven.

Dalším březnovým mládětem byl dikobraz obecný. Zajímavé na těchto zvířatech je, že se rodí zcela vyvinutá. Dokonce hned po narození mají mláďata založena ostny. Jsou sice měkké, ale během několika dní ztvrdnou a mládě se stane věrnou kopií svých rodičů.

Duben byl ve znamení ptačí říše. Vylíhlo se celkem 6 emu hnědých. Jedná se o druhého největšího nelétavého ptáka světa. Též je endemitem Austrálie.

Na skok se v červnu vrátíme zpět mezi primáty. 15. 6. přišla na svět dvojčata tamarinů bělohubých. O pět dní později pak dvojčata kosmanů stříbřitých. Oba tyto druhy se nazývají též drápkatými opičkami. Je to proto, že místo nehtů mají na konci prstíků dráčky. Výjimkou jsou pouze palce u nohou, na kterých jsou nehty.

Červenec byl především měsícem plazů a obojživelníků. Podařilo se nám rozmnožit felsumy madagaskarské, chameleony jemenské, ale též mnoho zástupců tzv. šípových žab. Nejzajímavějším odchovem jsou jistě pralesničky barvířské. Pralesničky si své přízvisko „šípové“ nezískaly jen tak. Domorodí obyvatelé tyto žabky lovili a jejich jedem si potírali hroty šípů. Díky toxinům pak snáze usmrtili kořist. Co se ale týče naší pralesničky barvířské, tak její jed měl poněkud odlišné využití. Indiáni pomocí něj přebarvovali pera zeleným papouškům. Místo, kde vytrhli pero, potřeli jedem, a tím ovlivnili barvu nového opeření. Většinou se jednalo o žlutou, či červenou barvu.

U kočkovitých šelem se zadařil odchov koček rybářských. V srpnu se narodilo jedno mládě. Zvláštnostmi těchto koček jsou plovací blány mezi prsty předních nohou, ale též nemožnost zcela zatáhnout drápy.

Jedněmi z posledních přírůstků byla 29. listopadu tři mláďata krokodýlů čelnatých. V článku však uvádíme jen malou část mláďat, která přišla v letošním roce na svět. Celkový počet je totiž 141 kusů.

Přírůstky nejsou ale jen o mláďatech. Díky spolupráci jak s českými, tak i se zahraničními zoologickými zahradami se nám podařilo získat i nové druhy, popřípadě jsme rozšířili stávající chovné skupiny.

Prvním takovým počinem byla výměna roční velbloudí samice Sisi s Plzeňskou zoo, přičemž k nám byla dopravena jejich stejně stará samice Aiko. Ta se v příštím roce přidá k našemu dlouholetému páru, a omladí tak chov. Okolo těchto zvířat je opředeno mylné tvrzení, které se týká jejich hrbů. Většina lidí se domnívá, že v hrbech mají vodu, aby přežili na pouštích. Tato domněnka je však zcela mylná, neboť v hrbech mají velbloudi tukové zásoby.

Dále jsme z Plzeňské zoo přijali samici guerézy angolské, která byla přidána ke stávajícímu páru. Konkrétně s tímto druhem guerézy se máte možnost setkat pouze ve třech zoologických zahradách České republiky. Tito primáti jsou v přírodě ohroženi především ztrátou přirozeného prostředí, ale též lovem. Dříve se guerézy lovily především kvůli srsti, která byla velice ceněným artiklem dokonce i pro evropský trh.

Dalšími novými obyvateli jsou lvíčci zlatohlaví. Jedná se o zástupce čeledi kosmanovitých, tudíž je to již osmý druh drápkaté opice, který v naší zoo aktuálně naleznete. Populace lvíčků je velice ohrožená. Obývají malý izolovaný areál na východě Brazílie. V současné době se počty jedinců ve volné přírodě pohybují mezi 8000-15000 kusů. Ohroženi jsou především z důvodu kácení pralesů, kde namísto nich vznikají pastviny pro dobytek nebo plantáže pro pěstování plodin, jako je například i palma olejná.

Doufáme, že se v příštím roce co nejdříve navrátíme zpět k normálnímu životu a bez omezení Vás budeme moci přivítat v zoo.

Vážení spoluobčané, přejeme Vám všem pohodové prožití vánočních svátků s vašimi nejbližšími a do nového roku hodně štěstí, zdraví a úspěchů.

kosman běločelý (*Callithrix geoffroyi*)

dikobraz obecný (*Hystrix cristata*)

klokan Bennettův (*Macropus rufogriseus fruticus*)

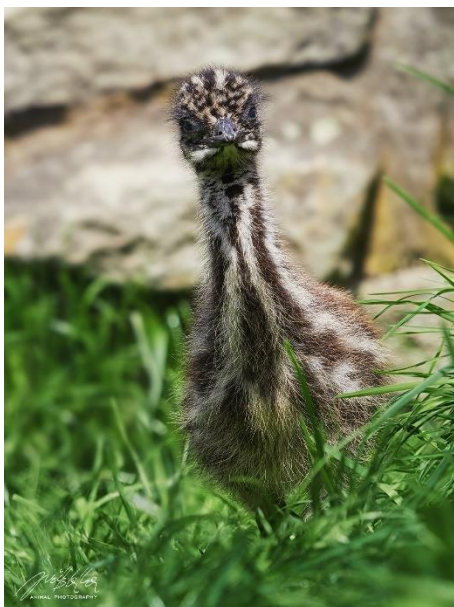
pralesnička azurová (*D. t. azureus*)

kočka rybářská
(*Prionailurus viverrinus*)

kosman stříbřitý
(*Mico argentatus*)

emu hnědý
(*Dromaius novaehollandiae*)

gueréza angolská (*Colobus angolensis*)

Zpátky v zákopech?

Pro zvládnutí současné velmi nejisté a chaotické situace může být užitečné najít nějakou obdobu v minulosti. Hodně se nyní též používá vojenská terminologie a v čele zdravotních opatření se objevují vojáci. Tak si i já dovoluji přidat něco z mé oblíbené vojenské historie.

Náhodou jsem se teď více věnoval studiu církve v Čechách za třicetileté války. Při četbě jsem si všiml jedné zajímavé věci. Po počátečním válčení na našem území v letech 1618-1620 za stavovského povstání, které ukončila bitva na Bílé hoře, se Čechám válka dlouho vyhýbala. Zhruba deset let se válčilo všude kolem nás, ale Čechy měly poměrný klid. Zahraniční pozorovatelé je nazývali dokonce Terra felix – šťastná země. Jenže posléze, v roce 1631, přišla „druhá vlna.“ Do země vpadli nejprve Sasové a od té doby se situace zásadně změnila.

Po další léta, až do konce třicetileté války v roce 1648, takřka nebylo roku, aby u nás neplenily cizí armády, především Švédové. Vláda v předchozích deseti letech poměrného pokoje zanedbala opevňování měst, jejich zajištění schopnými vojáky a zásobami potravin či střeliva, a tak si zde mohli Švédové dělat téměř vše, co se jim zlíbilo.

Protiopatření škodila takřka více než nepřátelé. Když totiž konečně přitáhlo císařské vojsko, aby zemi hájilo, plenilo a drancovalo skoro stejně, a nakonec obvykle se Švédy prohrálo. Neustále se měnilo vrchní velení a přicházely zmatené a nesplnitelné rozkazy a vypisovaly se nové a nové daně, jak na válku, tak na reprezentaci císaře. Země byla totálně vyjedená a zubožená, bylo velmi nebezpečné se pohybovat mimo opevněná sídla a vše se ocitalo v rozkladu.

Ze svědectví nejvyšších šlechticů a prelátů, stejně jako ze záznamů obyčejných měšťanů a farářů se dozvídáme, jak byli všichni z nekončících útrap sklíčení, malomyslní a takřka zoufalí. Jak po chvílkách slabé naděje, že třeba už bude uzavřen mír, znovu přicházely depresivní chvíle a nic se neměnilo k lepšímu. Nikdo nevěděl, co s tím.

Myslím, že v současné době jsme se ocitli v situaci, která se tomu, co zažívali naši předkové, vzdáleně podobá. Také jsme byli po skočení první karantény určitou dobu Terra felix, bez větších problémů a mohli jsme si na čas vydechnout. Bohu za to dík. Nyní však na nás koronavirus zaútočil podobně jako Švédové na naše předky a ukázalo se, jak málo

příprav se podařilo přes léto vykonat. Protiopatření jsou často téměř stejně ničivá, jako sám nepřítel.

A my se musíme, obrazně řečeno, vrátit do bahnitého, špinavého zákopu, o němž jsme si mysleli, že už jej nebudeme potřebovat. Rozkazy a sliby vrchního velení také nejsou zrovna přehledné a jednotné a nepřispívají k udržení dobré morálky a občas se může zdát, že „dvůr“ netuší, co se děje v podhradí.

Příklad našich předků ze 17. století však může dodat odvalu i nám. Lidé se tehdy nespolehnali jen na vzdálené velitele ve Vídni, ani nepřipustili chaos a kapitulaci s tím, že nic nemá cenu a vše je ztracené. Sami se dokázali zorganizovat a společně s pár kvalitními důstojníky ubránili mnohá města před mnohonásobně silnějšími a lépe vyzbrojenými Švédy.

Nejznámějším příkladem je obrana Starého Města pražského v roce 1648, kde bojovali společně s vojáky studenti, mniši i řemeslníci a město uhájili. Ne pro císaře a vládu, ale pro sebe, protože věděli, že jen tak se zachrání od hrozných škod. Podobně se podařilo uhájit množství dalších měst, mimo jiné i náš Jindřichův Hradec, a nepřítel nakonec musel uzavřít mír a ze země odtáhnout. Stálo to spoustu vyčerpávajícího úsilí, chtělo to takřka nekonečnou trpělivost, ale nakonec se to podařilo.

Podobné vlastnosti musí obvykle projevit každá generace. Vždycky jednou za čas přijde zkouška, těžké krizové období, kdy se hroutí jistoty, ale pokud lidé vytrvají, vždy také přijde nakonec vítězství a úleva.

My se nyní vracíme do nevládného zákopu, ale už nikoliv jako nezkušení a vyděšení nováčci, nýbrž jako prověření „frontáci“ se všemi zkušenostmi, které jsme načerpali na jaře. Už se nemusíme tolik bát neznámého, už víme, nač si dát opravdu pozor, co zachovávat, jak se moudře chovat, co očekávat a čím se nedat zmašt.

Budeme číst evangelium: „dávejte císaři, co je císařovo a Bohu co je Boží“. Respektujme tedy to, co světská moc nařizuje, ale nezapomínejme, že to nejdůležitější je v rukou Božích. Ne vždy se nám jednání držitelů moci líbí, ale i na to Pán Ježíš pamatoval, když řekl svým učedníkům o vůdcích Izraelského národa: „Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejednejte.“ Je totiž ještě něco horšího, než chybná vláda a než koronavirus – chaos, anarchie, zmatek, nerespektování společenského řádu. Občas se nějaká bitva prohraje špatným velením generálů, ale vždycky se prohraje, pokud si každý dělá, co chce, bez ohledu na druhé. A statečností, osobní iniciativou a vynalézavostí i spoluprací řadových vojáků se velmi často zachránila situace, která vypadala beznadějně. A jak čteme v knize Makabejské: z hlediska nebes není rozdíl zachránit malým či velkým počtem.

Proto si připomeňme, že tím, kdo má v ruce to skutečně nejvyšší velení, není žádný premiér, profesor či plukovník, ale Hospodin zástupů. Každá krize je především duchovním zápasem. Zápasem o víru, naději a lásku. V tomto boji nám přichází na pomoc také Panna Maria, vzývaná za třicetileté války našimi předky jako generalissima, archanděl Michael a Rafael se zástupy andělů i všichni naši nebeští přátelé, svatí.

I když je nyní komplikovanější spojení – možnost navštívit mši sv. je velmi omezena, přesto může každý, kdo má otevřené srdce, v tichosti předstoupit před Boha a obdržet od něj posilu do všech zápasů a zkoušek, najít u něho řešení potíží, a načerpat jistotu, že nejsme na zapomenuté vartě, či na obětovaném křídle, ale na místě, kde každý můžeme spoustu dobrého vykonat a dočkat se vítězství.

Probošt Ivo Prokop

Jubilea

Svá životní jubilea oslaví v následujících měsících někteří naši občané. Všem srdečně blahopřejeme, přejeme pevné zdraví a do dalších let mnoho radostí, úspěchů, klidu a spokojenosti.

Listopad

Miroslava Jirková
Lenka Růžičková
Irena Štěchová
Marika Pospíšilová
Simona Balgová
Hana Rychetská
Jaroslav Kudla
František Smrž

Prosinec

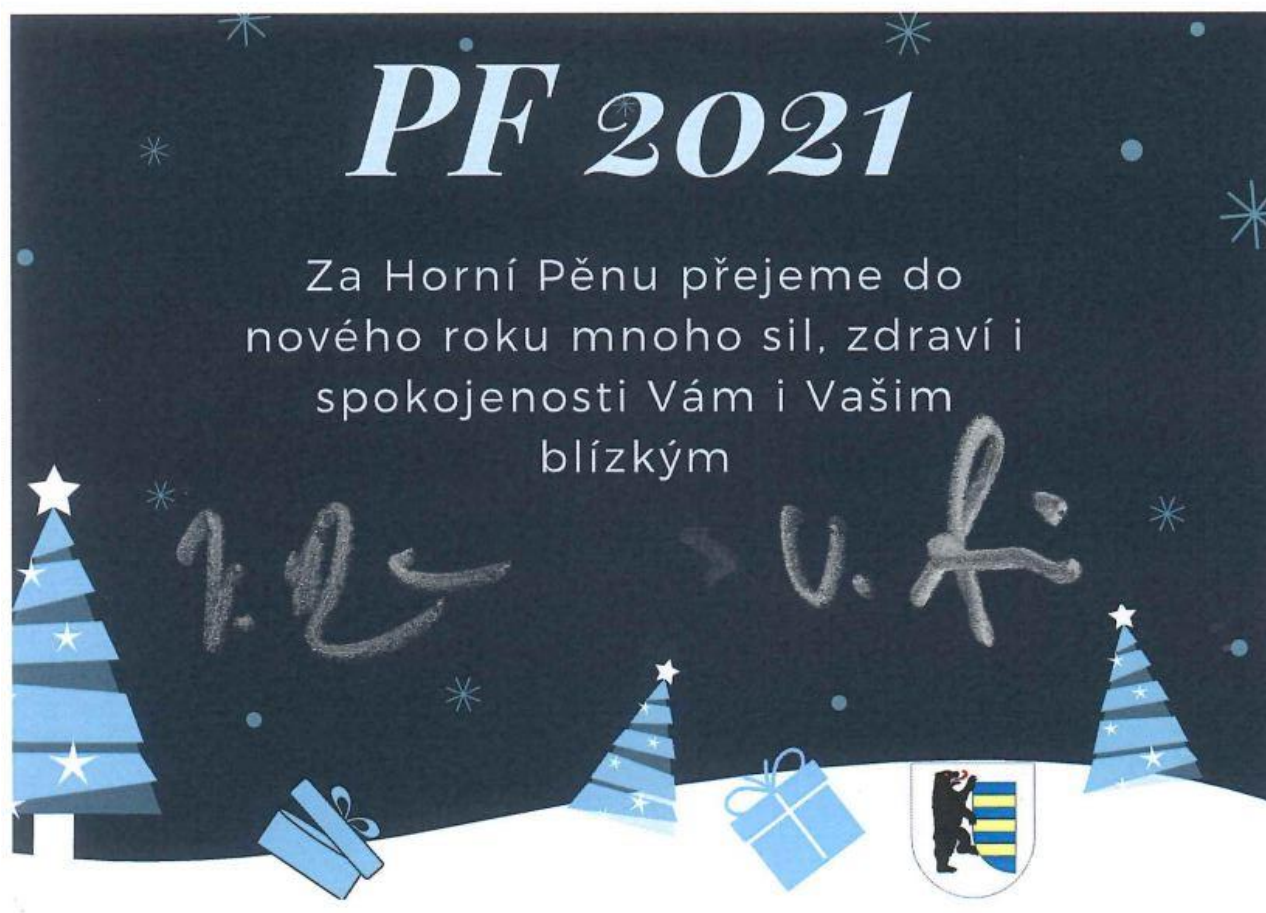
Jindřich Rückl ml.
Milan Mareš
Nikola Kalašová
Petra Slabá
Luciana Nápravníková
Romana Fenclová
Jindřich Rückl st.

Leden

František Sýkora
Michal Rückl
Veronika Rojková
Jaroslav Šťástka

Počet občanů v obcích Horní Pěna a Malíkov nad Nežárkou je ke dni vydání **618**.

Redakční informace: Příspěvky do dalšího zpravodaje a žádosti o elektronické zasílání občasníku můžete zasílat na adresu: ohlasy@horni-pena.cz

Vydavatel: Obec Horní Pěna, šéfredaktorka: Dáša Šamanová. Děkujeme za příspěvky všem členům spolků i dalším, kteří přispěli do Ohlasů od Dřeva.